

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
2023 in aantallen	5
Terugkerende projecten	6
Boottocht	7
Ultje 2de Pinksterdag	8
Spelletjesdag Oekraïne opvang	9
Kerstdiner	10
Ontmoetingsmaaltijd	11
Internationale M25-projectdag!	12
Lintstage 'Hoezo Vreemd'	13
Burgerschapsvorming	14
Doelen 2024	15
Bijlage 1: Infographic	17

Welkom lezer.

Wat een jaar was 2023 voor M25 Leiden, het leukste jongerenproject van de regio bij Diaconaal Centrum De Bakkerij! Het zat boordevol projectdagen en maatschappelijke activiteiten met en door jongeren tussen de 12 en 17 jaar die zich maatschappelijk inzetten in de regio met diverse doelgroepen zoals de dak- en thuislozen, vluchtelingen of ex-gedetineerden en ouderen die eenzaam zijn.

Een jaar met hoogte- en dieptepunten, met een belangrijke nagedachtenis naar het aangrijpende incident deze zomer. Ondanks alles zijn we met moed doorgegaan voor de mensen die het het hardst nodig hebben en hebben we indrukwekkende resultaten behaald: we hebben 410 jongeren bereikt, nieuwe samenwerkingen opgezet met sociale partners, stagiaires verwelkomd, deelgenomen aan de Ontmoetingsmaaltijd en het Kerstdiner. En we organiseerden voor het eerst een internationale editie van M25 met het Rijnlands Lyceum met uitwisselingsstudenten uit Mumbai, India.

Het was ook een vernieuwend jaar met een nieuwe projectleider, Anja Envaeva, die het stokje overnam van Carijn Westeneng. Met een tevreden gevoel kijken we terug naar het M25 Leiden jaar.

Op naar nog meer inspirerende momenten en positieve veranderingen in het komende jaar! Met dank voor de totstandkoming van dit project aan de fondsen:

Jongeren gaan actief aan de slag en maken impact voor de ander, jezelf en de regio Leiden.

Op een laagdrempelige manier in aanraking komen met vreemde doelgroepen en je blik verbreden met een ontmoeting.

Net als zes jaar geleden scoren Nederlandse veertienjarigen niet goed op kennis over burgerschap en democratie. Dat laat een internationaal vergelijkende studie zien.

Elleke Bal 28 november 2023, 10:00

Stemmen voor de leerlingenraad op school, vrijwilligerswerk doen in de buurt of met je ouders en vrienden een gesprek voeren over de politiek. Voor Nederlandse tieners is het minder vanzelfsprekend dan voor leeftijdsgenoten in omliggende landen.

Onderzoek Democratie
Jongeren scoren opnieuw ondermaats op burgerschap en democratie

Leerlingen van het Amsfort College brengen hun stem uit voor de Scholierenverkiezingen. Beeld ANP

Aan de hand van de 8 Werken van Barmhartigheid

- 1) Hongerigen voeden
- 2) Dorstigen te drinken geven
- 3) Vreemdelingen welkom heten
- 4) Naakten kleden
- 5) Zieken verzorgen
- 6) Gevangenen bezoeken
- 7) Doden begraven
- 8) Zorg voor de aarde

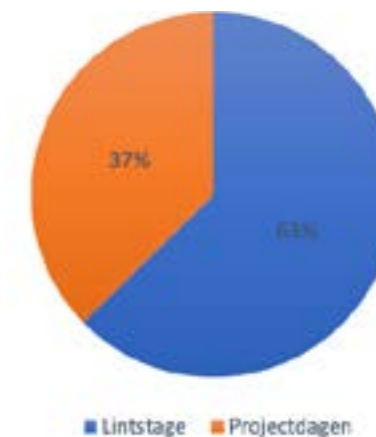
2023 in aantallen

Met veel moed, verwondering, geloof en vertrouwen doen jongeren tussen de 12 en 17 jaar mee aan M25 Leiden.

“Ik heb geleerd om mensen niet te veroordelen op basis van uiterlijk of kenmerken maar te bedenken dat het ook gewoon mensen zijn.”

Bij M25 krijgen leerlingen de kans om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten om hun blik te verbreden in de samenleving. Dit doen ze door te oefenen in de praktijk aan de hand van laagdrempelige projectdagen (zie bijlage 1 voor Infographic jaarverslag), lintstage of terugkerende projecten, waarbij een ontmoeting of gesprek plaatsvindt met een bijzondere doelgroep. Leerlingen gaan daarna aan de slag door de handen uit de mouwen te steken voor en waar mogelijk mét kwetsbare mensen zoals vluchtelingen, ouderen, of mensen met een psychische beperking.

70,6% tevredenheid gemeten in de reflectie enquête van de M25 eerlingen

In 2023 hebben 410 jongeren zich ingezet bij M25 Leiden regio 2023.

Lintstage - meerdere dagen

Dit jaar waren er 257 jongeren van drie Leidse onderwijsinstellingen actief in het kader van een M25 Leiden lintstage: 139 van het Leonardo College, 48 van het Stedelijk Gymnasium en 70 van het Driestar College.

Projectdagen - een dag of dagdeel

Dit jaar namen 153 jongeren deel aan M25 projectdagen met diverse thema's. De jongeren kregen van de deelnemende organisaties voorlichting en hebben op verschillende plekken activiteiten uitgevoerd. De jongeren die deel hebben genomen aan een projectdag waren afkomstig van het Rijnlands Lyceum Oegstgeest, het Visser 't Hoofd Lyceum uit Leiden, het Kalsbeek College uit Woerden en was er samenwerking met 9 kerkjongeren en de Burgerschapsweek.

M25 Leiden Regio in het Kort:

M-Twentyfive Leiden Regio is een jongerenproject van Diaconaal Centrum De Bakkerij, dat jongeren tussen de 12-17 jaar uitdaagt en ondersteunt om zich in te zetten voor kwetsbare groepen in Leiden en omstreken. Iedereen is welkom, ongeacht geloof of achtergrond. Voor ieder die een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Door jongeren in contact te brengen met organisaties als de Voedselbank, Stichting Exodus en het Straatpastoraat, worden zij bewust van het waardevolle werk van duizenden vrijwilligers en ervaren zij de impact van praktische steun op de leefbaarheid van onze samenleving.

M25 Leiden voegt in op vlakken waar dringend behoefte is aan dat kleine beetje menselijke aandacht door te 'Helpen waar geen helper is.' Met het oog op **burgerschapsvorming**.

Terugkerende projecten

Ieder jaar organiseren de 5de-klassers van het Stedelijk Gymnasium Leiden een viertal terugkerende projecten die zij van a tot z organiseren.

De vier terugkerende projecten zijn:

- Kerstdiner Marekerk met het Straatpastoraat.
 - Boottocht voor dak- en thuislozen met het Straatpastoraat
 - Spelletjesdag in de meivakantie met de kinderen van het AZC of uit de Oekraïne opvang.
 - 2e Pinksterdag uitje voor kinderen van JES Rijnland en de Voedselbank.
- Per activiteit worden de leerlingen in groepen niet groter dan 10 jongeren verdeeld.

Voor dit schooljaar hebben er in totaal 28 leerlingen meegedaan uit de 5de klas VWO van het Stedelijk Gymnasium Leiden.

Voorafgaand aan de activiteiten is er voor de M25ers eerst een kennismaking in de klas of bij De Bakkerij. Zo krijgen leerlingen een beeld van wat er van hen wordt verwacht. Ze mogen dan vragen stellen en alvast nadenken welke taken zij op zich willen nemen voor het organiseren van deze grote projecten. Taken als het werven van fondsen, het maken van een poster of het bijhouden en maken van de begroting.

"Het was heel nuttig om een keer het hele proces door te maken. Ik heb gezien dat één zo'n middag toch wel wat meer om handen heeft dan ik dacht, maar aan de andere kant waren die paar lange middagen die ik eraan heb besteed het helemaal waard, dus het laat ook wel zien hoe makkelijk het is om mensen even blij te maken, als je er maar gewoon aan begint en inzet."

Boottocht

Met de zon in ons rug voeren we met 74 dak- en thuislozen richting de Kagerplassen. Het was weer tijd voor de jaarlijkse boottocht met het Straatpastoraat Leiden en M25 Leiden met als thema 'country & western.'

De vijf M25 leerlingen hadden de boot versierd en de gasten verwelkomd op de boot van Rederij van Hulst. Na ontvangst met taart was er een lunch en tijd om te ontspannen en elkaar te ontmoeten.

Eén groepje mannen zat uitgebreid te praten op het dek, over hoe hun dag was en over hun kinderen. Opeens zegt een van de mannen: 'eigenlijk moeten we helemaal niet zitten te praten. We moeten gewoon stil zijn en van het uitzicht genieten.' Dat doen de mannen. Enkele minuten kijken ze om zich heen naar het water, de zon en het mooie natuurlandschap dat we vanaf de boot kunnen zien.

Een klein moment van stilte in een drukke wereld.

Op de boot wordt veel gekletst, gezongen en gelachen. 'Ik kan hier echt even

alles vergeten' zegt één van de deelnemers terwijl ze uit het raam kijkt. 'Ik heb de laatste tijd heel veel meegemaakt, maar hier kan ik dat even vergeten. Ik laat gewoon al mijn zorgen even met het water meedrijven en kan het loslaten.'

'Het was allemaal geweldig!' roept een vrouw als ze van de boot afloopt. "Het eten was lekker, de omgeving mooi, we hadden prachtig weer, het was gezellig. Alles was geweldig!' De gasten vonden de dag zeer geslaagd en verlieten de boot met een lach op hun gezicht. De leerlingen hebben met deze projectdag een beter beeld gekregen van de groep dak- en thuislozen.

"Vaak wordt deze groep slecht geportretteerd maar op de boot heb ik ontdekt dat zij hele aardige mensen zijn en erg vriendelijk naar elkaar, aldus een enthousiaste M25-leerling."

Uitje 2de Pinksterdag

Kinderen met een kansarme achtergrond hebben niet altijd de mogelijkheid om weg te gaan met het gezin. Voor deze doelgroep hebben zeven 5de-klas-sers van het Stedelijk Gymnasium Leiden op tweede Pinksterdag een M25-dag in de BubbelJungle voor 15 kinderen georganiseerd. Het werd een gezellige en onvergetelijke speelmiddag met diverse activiteiten en heel veel plezier.

M25-leerlingen hebben de kinderen welkom geheten en naar de tafels begeleid waar limonade en wat lekkers klaar stond. Als er iets was, konden zij naar deze tafels terugkeren. Daarna werden de kinderen vrijgelaten om te spelen. In de binnenspeeltuin en op de trampolines hebben de kinderen heerlijk kunnen spelen en springen. Ze kwamen vermoeid terug naar de tafels toen er frietjes voor ze klaar stonden.

Een extra mooie verrassing was dat de eigenaar van de BubbelJungle naar de leerlingen toe kwam om te vertellen dat alle kinderen (naast extra lasergamen)

ook een gratis slush puppy kregen en gratis Golf in the Dark midgetgolfen konden spelen. Dat was erg aardig!

Toen de frietjes op waren, werd de groep in tweeën gesplitst, om te lasergamen. Terwijl de ene groep stond te lasergamen kon de andere groep de pinguïnrace doen. Dit vonden ze ook erg leuk want daar waren prijzen te winnen zoals weer een leuke terugkomdag naar de BubbelJungle.

Je bent een 'echte vriend'

Ook al was het midgetgolfen voor de kinderen nieuw, ze kregen het al snel onder de knie en gingen onderling de strijd met elkaar aan. En zo werden vriendschappen gesloten tussen oudere en jongere kinderen. Je bent een 'echte vriend' werd gezegd door de kinderen aan de leerlingen.

Bij het afscheid werden daarom stevige knuffels gegeven en een kleinigheidje meegegeven voor thuis. Hét recept voor een supergezellige middag!

Spelletjesdag Oekraïne opvang

Voor 80 kinderen uit de Oekraïne opvang hebben acht M25-ers een topdag verzorgd met een middag aan spelletjes zoals oud-Hollands ezeltje prikje, koekhappen, en spijkerpoepen. Er was een ware stormbaan, ijsjes werden uitgedeeld en kinderen werden geschminkt.

In de middag stond er een grote stormbaan op de parkeerplaats waar iedereen op kon springen en rennen. De kinderen hadden duidelijk een leuke middag, we hebben heel veel blije gezichten gezien.

Voor de organisatie van de spelletjesmiddag hebben acht M25-ers meerdere meetings gehad bij De Bakkerij voor de voorbereiding. De leerlingen hebben een projectplan opgesteld, een begroting gemaakt, fondsen aangeschreven en zijn langsgegaan op de locatie en daar een zelfgemaakte poster opgehangen en uiteraard alles wat ze nodig hadden gekocht en besteld.

“We vonden het heel leerzaam om eens bezig te zijn met begrotingen en financiën, en het was een goede ervaring om een keer te merken wat er allemaal aan organisatie nodig is voor een activiteit van deze schaal.”

Op de dag zelf hadden de leerlingen net zo veel plezier gehad als de kinderen. De stormbaan was een enorm succes. Er waren ook ouders bij en daar hebben zij - met wat hulp van Google Translate - mee gekletst. Aan het eind werd gezorgd dat iedereen weer bij diens ouders terechtkwam en uiteraard de hele locatie weer opgeruimd. Kortom, het was een vermoeiende maar ontzettend leuke dag en het hele project een mooie ervaring.

Kerstdiner

Eind september begonnen de voorbereidingen al voor het Kerstdiner in de Marekerk met 8 leerlingen van het Stedelijk Gymnasium op 14 december.

Het jaarlijkse Kerstdiner voor de dak- en thuislozen met dit jaar 192 bezoekers. Muziek door de 'De Straatklinders' uit Amsterdam en toespraken van straatpastor Femke Post, predikant Ton Jacobs en de vele toegewijde vrijwilligers van de Marekerk.

Van het aanschrijven van fondsen tot het plaatsen van bestellingen voor de maaltijd en van het samenstellen van de goedgevulde kerstpakketten tot het verzorgen van de inzamelingsacties door de kerken en particulieren en opgehaald door een bestelbusje van Stichting De Binnenvest in de Marekerk.

“Ik ben me bewuster geworden van het feit dat andere mensen dit echt als een hoogtepuntje kunnen zien”, aldus een leerling.

Alle mensen, van bekenden uit De Bakkerij tot nieuwkomers en

arbeidsmigranten, keken erg uit naar het samenzijn en een Chinese maaltijd van Woo-Ping.

“Dit samenzijn is echt een geschenk uit de hemel”, kondigde een bezoeker aan die in deze donkere dagen wat meer eenzaamheid voelt en stilstaat bij dierbaren die zij heeft verloren in het leven. “Het doet me goed om onder de mensen te zijn en te genieten van de maaltijd.”

De dankbaarheid was voelbaar, en het was ontroerend om te zien hoe mensen de deur uitgingen met een glimlach en een gevoel van waardering. Met een volle tas aan verzorgingsproducten en warme kledingstukken zoals sjaals, handschoenen, mutsen en een leuk kerstpakketje, konden mensen met een tevreden gevoel naar huis.

Ontmoetingsmaaltijd

Kleurrijke samensmelting van gasten tijdens de Ontmoetingsmaaltijd van 8 november in de Marekerk met Het Driestar College en De Bakkerij.

Met dit jaar als thema "Ontdekken en Verbinden." De klok sloeg 17.00 uur en een diverse groep mensen vulde de kerk, variërend van de burgemeester tot de ongeschoolde dakloze migrant. Bij De Bakkerij is de herberg altijd open, zonder uitzondering.

Leiden staat laag op de nationale ladder van sociale cohesie, op de zes-na-laatste plaats van 342 steden! Samen eten verlaagt drempels en bevordert gesprekken. Het neemt de verschillen niet weg, maar bevordert begrip en laat ons elkaars menselijkheid zien. Er werd ook een kritische noot geplaatst naar de gemeente: waar blijft de stad van Compassie als De Bakkerij aanklopt voor (tijdelijke) noodopvang voor mensen zonder papieren?

De Marekerk transformeerde snel tot een restaurant, dankzij de inzet van vele vrijwilligers en tien M25ers. Roos Tulen en haar team creëerden een reis-om-de-wereld buffet, dat door een van de gasten als 'een delicatessen' werd bestempeld.

Een bijzonder eerbetoon werd gebracht aan Krijn Schoonderwoerd, die op 14 juli jl. tragisch overleed. Zijn favoriete toetje (kaas!) werd geseerveerd, vergezeld van zijn geliefde nummer "Turn! Turn! Turn!" van The Byrds, geïnspireerd op Prediker 3:1-8.

De boodschap was duidelijk: alles heeft zijn tijd, inclusief een tijd om om te zien naar De Ander, ongeacht achtergrond of status.

De Ontmoetingsmaaltijd nodigde ons weer uit om het leven en het samen-leven te vieren en te delen. Deze waardevolle bijeenkomst zou niet mogelijk zijn geweest zonder de financiële steun van de fondsen.

Internationale M25-projectdag!

Voor het eerst is een M25-projectdag georganiseerd in het Engels! Dit was op dinsdag 23 mei met de HAVO 4e-klas-sers van het tweetalig onderwijs van het Rijnlands Lyceum Oegstgeest en leerlingen uit Mumbai, India. Het programma stond volledig in het teken van verbinding en diversiteit.

De 36 leerlingen kregen die dag een voorlichting over de Islam en een rondleiding door bevlogen vrijwilligers van de moskee. Schoenen werden uitgedaan in de gebedsruimte en zij mochten vragen stellen over het geloof. Zo kregen de leerlingen meer inzicht over de achtergrond van de Islam.

In de middag was het 'handen uit de mouwen steken' en werden de leerlingen in vier groepen verdeeld. Voor de eerste activiteit was een Meet&Greet georganiseerd met een ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum, een man die stemmen hoort in zijn hoofd. Bij @Ease mochten de leerlingen deelnemen aan 'een workshop mentale gezondheid van

jongeren'. Met vluchtelingen van het Asielzoekerscentrum aan de Haagse Schouwweg speelde het derde groepje spelletjes. Ondanks dat ze elkaar niet helemaal konden verstaan, zeiden de leerlingen 'dat de taal van het spelen universeel is' en op die manier begrepen ze elkaar, er werd een vluchtverhaal verteld uit Eritrea en een stadswandeling met een inkijkje in 't leven van een ex-dakloze.

Het was een culturele dag met vele ontmoetingen. Deze nieuwe ervaringen werden dan ook uitbundig uitgewisseld tussen de leerlingen onderling.

Lintstage 'Hoezo Vreemd'

Voor het project 'Hoezo Vreemd' in samenwerking met het Leonardo College hebben we dit jaar vier donderdagmiddagen besteed met het leren kennen van vreemde doelgroepen in de stad Leiden.

Playmobile uitzoeken voor de Speelgoedbank, schoonmaken in opvanghuis Ubuntu en spelletjes spelen met ouderen: het mocht allemaal weer! Na twee Corona jaren konden de jongeren uit de tweede klas van het Leonardo college uit Leiden weer op pad. Even geen Nederlands, wiskunde of geschiedenis maar kennismaken met de maatschappelijke kant van Leiden. Vier donderdagmiddagen zijn ze druk bezig geweest met het thema: 'Hoezo Vreemd?'. Het waren indrukwekkende middagen, want hoe vaak ga je in gesprek met iemand die op straat heeft gewoond of iemand die gevlucht is? Tijdens deze projectmiddagen kon het allemaal en alles kon worden gevraagd: 'Hoe kom je aan geld voor eten als je niet kan werken?' 'Waar ga je dan naar de

wc?' Allemaal vragen die in je opkomen als iemand verteld dat hij of zij op straat heeft gewoond. Want dan worden heel veel dingen die voor jezelf heel vanzelfsprekend zijn ineens een stuk minder vanzelfsprekend.

Op bezoek gaan bij verschillende maatschappelijke organisaties was ook onderdeel van het programma. Zo konden de jongeren een inkijkje krijgen hoe het er daar aan toe gaat en waar het kon in gesprek met mensen uit de verschillende doelgroepen: Schuldhulpmaatje, Straatpastoraat Leiden, Inloophuis Lumen en Vluchtelingenwerk zijn maar een greep uit de verschillende en veelzijdige organisaties die de jongeren hebben leren kennen.

Burgerschapsvorming

Onze eerste burgerschapsweek in samenwerking met stichting Present en het Driestar College Leiden. Met 32 enthousiaste 4de klassers van het vmbo-t die een week lang langs allerlei maatschappelijke organisaties gaan en helpen waar nodig is met klusjes in en om het huis.

In de week van 10 t/m 13 oktober werden de leerlingen welkom geheten door Present en M25 Leiden. De activiteiten die deze leerlingen ondernamen waren gevarieerd, zoals het opknappen van tuinen, assisteren bij verhuizingen of meehelpen in huis, maar ook het luisteren naar persoonlijke verhalen van mensen die psychische problemen hadden door gemaakt, het spelen van spelletjes met vluchtelingen in het AZC en nog zoveel meer. Het was een week die bol stond van waardevolle ontmoetingen, nieuwe verbindingen en het verlaten van hun comfortzones.

Een bijzonder hoogtepunt van de week was de samenwerking met het

Zelfregiecentrum op de eerste dag. Hier werden de leerlingen ondergedompeld in het indrukwekkende levensverhaal van een 'Stemmenhoorder'. De spreker deelde moedig zijn zware jeugdtrauma's, die zich tot op de dag van vandaag uiten in hoorbare stemmen in zijn hoofd. Deze stemmen brachten doorgaans negatieve boodschappen over, en de leerlingen werden diep geraakt door zijn openhartigheid.

Op 10 oktober, de Dag van de Daklozen, werd een rondleiding gehouden en de verhalen van twee ervaringsdeskundigen verteld. De leerlingen horen verhalen over hoe het leven als dakloze is en hoe het is om bij de daklozenopvang de Binnenvest te verblijven. Als wijze les hebben de leerlingen geleerd hoe fijn een luisterend oor is. Zoals bijvoorbeeld bij een stichting als Lumen Hollands Rijnland, waar mensen worden ontvangen voor een goed gesprek en een kop thee of koffie.

Terugblik 2023

Voor M25 Leiden hebben we een aantal observaties en signalen in het afgelopen jaar:

Bubbel vs Burgerschapsvorming

In een maatschappij die steeds meer individualiseert, zien we jongeren vastzitten in hun 'bubbel'. Het verplichte burgerschapsonderwijs op middelbare scholen vormt voor M25 een mooie insteek om onze peilers van barmhartigheid, ontmoeting, verbinding en bredere blik in te haken.

Autonomie

In de samenwerking met de leerlingen van het Stedelijk Gymnasium kwam duidelijk de vraag naar voren over de regie over de verschillende projectonderdelen. In deze vrijheid zit tegelijkertijd ook een weerbarstigheid met de verantwoordelijkheid en afspraken nakomen binnen het project. Een introductieprogramma met enige vorm van sturing en begeleiding binnen de visie van M25 vormt daarin een belangrijke basis en voorwaarde.

Risico inperking

Een nieuwe ontwikkeling is het vragen naar of verplicht stellen van toestemmingsverklaringen. Bij de Stichting Exodus wordt bijvoorbeeld gevraagd aan de ouders van de leerlingen om naar binnen te mogen gaan. In de maatschappij is dit merkbaar aan de voorzichtigheid en het afdekken van risico's in de omgang met kwetsbare doelgroepen. Enerzijds kunnen we vanuit M25 ons hieraan niet onttrekken, anderzijds willen we dit wel graag bespreekbaar maken met leerlingen, ouders en docenten. Wij geloven dat onze relationele manier van werken en verbinding preventief werkt.

Doelen 2024

Voor M25 Leiden hebben we een aantal doelen voor volgend jaar:

Groter bereik onder jongeren: Online campagnes en social media inzetten om jongeren te vertellen over de kracht en meerwaarde van M25 Leiden.

Samenwerkingen: Actief zoeken naar en aangaan van nieuwe samenwerkingen met andere organisaties, scholen of kerkgemeenschappen.

Modulenboek onder de aandacht brengen: Promoten van het modulenboek, met programmatische bouwstenen ter inspiratie of als onderdeel voor de programmering van een M25 Leiden stageweek of projectdag, om docenten en scholen makkelijker in te laten stappen bij M25.

Burgerschapsvorming: Organiseren van activiteiten voor scholen gericht op het bevorderen van burgerschap en sociale verantwoordelijkheid onder jongeren en samenleving.

Begeleiding van stagiaires: Inzet van stagiaires bij M25 Leiden om oa social media en strategie van M25 te versterken.

Colofon

Samenstelling

Het jaarverslag is in samenstelling met het jongerenproject M25 van Diaconaal Centrum De Bakkerij.

Redactie

Anja Envaeva

Auteurs

Paula van Kalmthout
Judith van den Berg-Meelis

Vormgeving

Anja Envaeva

Contactgegevens

Diaconaal Centrum De Bakkerij
Oude Rijn 44B
2312 HG Leiden
T: 071-514 49 65
www.debakkerijleiden.nl
www.m25leiden.nl

BIJLAGE 1: INFOGRAPHIC

